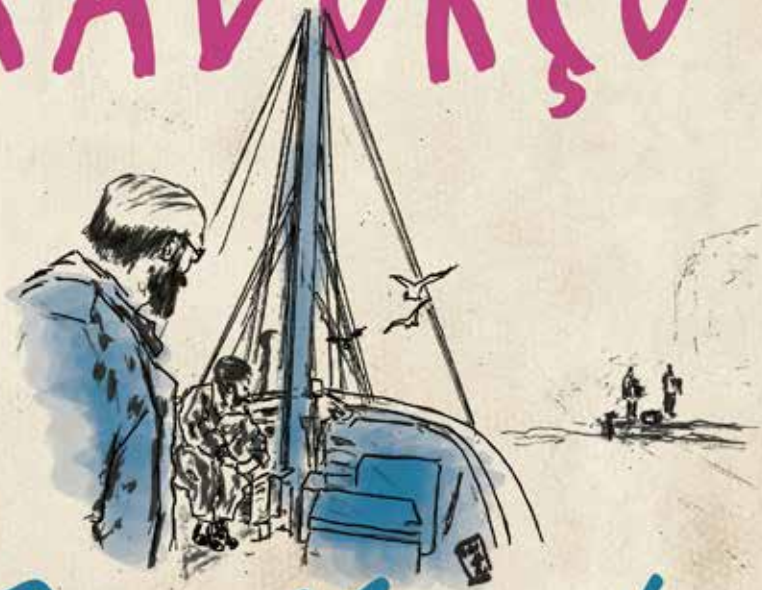

CEMİL KAVUKÇU

Gemiler de
Ağlarmış

CEMİL KAVUKÇU

GEMİLER DE
AĞLARMIŞ

Can Çağdaş

Gemiler de Ağlarmış, Cemil Kavukçu

© 2010, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 2001

5. basım: Aralık 2020, İstanbul

Bu kitabın 5. baskısı 500 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Cem Alpan

Sanat yönetmeni: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kapak uygulama: Başak Nur Vanlıoğlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kapak deseni: Melih Kavukçuoğlu

Baskı ve cilt: Arı Matbaası

Davutpaşa Cad. Emintaş Kâzım Dinçol San. Sit. No: 81/39,

Topkapı, İstanbul

Sertifika No: 44009

ISBN 978-975-07-4795-3

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com/9789750747953

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

CEMİL KAVUKÇU

GEMİLER DE
AĞLARMIŞ

ÖYKÜ

♥can

Cemil Kavukçu'nun Can Yayınları'ndaki diğler kitapları:

Uzak Noktalara Doğru, 1995

Yalnız Uyuyanlar İçin, 1996

Bilinen Bir Sokakta Kaybolmak, 1997

Temmuz Suçlu, 1998

Dönüş, 1998

Dört Duvar Beş Pencere, 1999

Pazar Güneşi, 2000

Başkasının Rüyalari, 2003

Suda Bulanık Oyunlar, 2004

Gamba, 2005

Mimoza'da Elli Gram, 2007

Angelacoma'nın Duvarları, 2008

Tasmalı Güvercin, 2009

Düşkaçıran, 2011

Aynadaki Zaman, 2012

Örümcek Kapanı, 2013

Üstü Kalsın, 2014

O Vakit Son Mimoza, 2015

Maviye Boyanmış Sular, 2016

Yüzünüz Kuşlar Yüzünüz, 2017

Balyozla Balık Avı, 2019

CEMİL KAVUKÇU, 1951'de İnegöl'de doğdu. İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi Jeofizik Mühendisliği Bölümü'nü bitirdi (1976). Öyküleri, 1980'den bu yana çeşitli dergilerde yayımlandı. *Patika* adlı eseriyle 1987'de Yaşar Nabi Nayır Öykü Ödülü'nü, 1996'da *Uzak Noktalara Doğru* adlı öykü kitabıyla Sait Faik Hikâye Armağanı'nı, 2009'da *Angelacoma'nın Duvarları* adlı anlatısıyla da Sedat Simavi Edebiyat Ödülü'nü, 2013'te Erdal Öz Edebiyat Ödülü'nü kazandı.

İçindekiler

Gemiler de Ağlarmış	11
Giz Bahçesi	47
Öğlen Sefaları	57
Unutulamayan	63
Tehlikeli Yoklayışlar.....	71
Özel Yaşam Hırsızları.....	79
Adı Yok	91
Rüyadaki Rüyalar	101

GEMİLER DE AĞLARMIŞ

Yabancı bir kentin tanıdık yüzü

Makine dairesindeki zil, “benden bu kadar” dercesine çaldı; ardından da ana makinenin sesi kesildi. Günlerdir düzenli bir hırıltıyla inleyen hayvan susmuştu. Zincir şakırtıyla boşaldı. Baş taraftaki çana üç kez vuruldu, üç kilit zinciri denize bırakmışlardı. Yeniden boşalan zincirin sesi; çanın sesi iki kez daha duyuldu. Ranzamda doğrulup lombozdan dışarı baktım. Bu kış gecesinde, ışıkları donuk donuk parlayan bir kentin yaklaşık bir mil kadar açığına demirlemiştik.

“Neredeyiz?” dedi İbrahim.

“Bilmiyorum,” dedim lombozdan bakmayı sürdürerek, “küçük bir yere benziyor.”

İbrahim, ranzasında doğrulup oturmuştu. Bacaklarının dizden altı ona ait değilmiş gibi aşağı sarkıyordu. Kamaranın cılız ışığında, gözlerini ovuşturan kocaman bir çocuğa benziyordu.

“Uyuyabildin mi?”

“Yok be!” dedi, “Benimkisi göz uykusu. İyi salladı ama.”

Uzun süredir değiştirmedığı, onunla yatıp kalktığı kalın ekose yün gömleğinin cebinden sigara paketini çıkardı.

“Ben de uyuyamadım. Demire geldiğimize göre, de-

niz Beybaba'nın gözünü korkutmuş olmalı. Şaka maka değil, en az altı şiddetinde var değil mi?"

Çakmağın aleviyle İbrahim'in yüzü biraz daha aydınlandı. Ne kadar da yorgun görünüyordu. Sigarasından derin bir nefes çekti.

"Beybaba korsandır, bu denizleri iplemez. Bu gemide yeni sayılırsın, biz nelerini gördük." Omuzlarını sarsıp burnundan bir "hıh" sesi çıkararak gülümsedi. "Başka bir şey var herhalde."

Bu gülümsemenin Beybaba'nın korsanlığına mı, yoksa demirlememize neden olan "başka bir şey"e mi yönelik olduğunu anlayamadım. Bu gece burada, ilk izlenimleri oldukça ürkütücü olan bu kentin açıklarında demirde kalacağımız belli oldu. Saate baktım: 21.00. Yeniden ranzama uzandım. Üç gündür denizdeyiz; ama üç aymış gibi geldi bana.

Açılan kapanan kapılar, ayak sesleri, konuşmalar geliyor dışarıdan. Bir hareket, bir canlılık var. Oysa bir saat önce, yaşlı teknenin omurgaları inleyerek çatırdarken, öfkeli bir denizde bata çıka yol alan gemide ölüm sessizliği vardı. Çarkçıbaşı'nın sesi duyuluyordu. Bağıra çağıra bir şeyler söylüyordu ama ne dediğini anlayamıyordum.

"Makinede bir pislik var galiba," dedim.

Başını iki yana sallayıp güldü İbrahim. "Bu kaçınıcı arıza! Makineciler düşünsün," dedi, "demiri attık ya, emniyeteyiz."

"Bu durumda sabaha kadar buradayız."

"Hangi sabah? Günlerce bu koyda sürtmezsek bana da İbrahim deme."

"Dışarıdaki tantana ne o zaman?"

Homurdandı. Ne dediğini anlayamadım ama, büyük olasılıkla sövmüştü.

"Hu?" dedim.

“Dışarı çıkılacak, filika hazırlıkları. Sen Çarkçıbaşı’ nı tanımıyorsun.”

“Nasıl yani?”

“Kafası bir şeye takılmıştır. Makine stop, der; keyfi gelene kadar beklersin.”

“Anlamadım,” dedim.

“Anlarsın,” dedi, “daha gençsin. Pezevenğin ya kuru-yemişi bitmiştir ya canı karaya ayak basmak istemiştir ya da balık tutmak.”

“Hikâyeden mi demirledik?”

Gözlerini yumup başını geriye attı. Bu, onun çok emin olduğunu gösteriyordu.

Dışarı çıkmak için iyi bir fırsat. Herkes buna dün-den razı. Bir yerlere oturulup hızlı hızlı içilecek. Bir bölümü karaya ayak basar basmaz, bir bölümü de içtikten sonra telefon kulübelerine kapanacak; eşler, çocuklar, sevgililerle konuşulacak. Uzun uzun konuşulacak, dö-nüp dolaşıp aynı şeyler yinelenecek. Sonra kadın arana-cak, bulunacak yerler ve pazarlamacılar (onları bir gö-rüşte tanıyacak kadar deneyimli her biri) araştırılacak, sigara, içki, çiklet, şeker, bisküvi alınacak. Çocuklaşılacak, alabildiğine çocuklaşılacak. Zamanı gelince de ge-miye dönülecek. Yüzen hapisaneye.

Kalktım. Lavabonun üzerindeki, sırları yer yer dö-külmüş aynaya baktım. Bir haftadır tıraş olmuyorum. Elimle çenemi sıvazladım. Gözlerim çökmüş. Aynadan İbrahim’e baktım. Sigarasını bitirmiş, ranzasına yeniden uzanmış, kamaranın tavanına bakıyor. Tıraş olmayı dü-şünmüyorum. Aynadaki yansım çarpık çarpık gülümse-di. Dışarı çıkacak olanlar sinekkaydı tıraşlarını çekiyorlar şimdi; saçlara jöle, burun ve kulak kıllarına küçük makas darbeleri, koltukaltlarına bayıltıcı kokular. Bu kentin bü-tün kadınları (açık ve gizli orospular, serüvenci genç kız-lar, romantikler ve mutsuz ev kadınları) onları bekliyor.

O tuhaf rastlantılardan biri neden burada karşlarına çıkmasın ki! Sen her zaman hazırlıklı olacaksın; aşk geliyorum demez!

Karaya çıkmayı düşünmüyorum. Sigara ve içki ikmal gerekebilir, onu da birine söylerim. İbrahim de çıkmaz; az konuşur, çok içer, karıyla kızla işi yoktur. Kimseyle hırlaştığı, dalaştığı görülmemiştir. Sevilir. Onun derdi ona yeter, derler.

Filikanın bağlı olduğu zincirlerin makaradan boşaldığını haber veren ses; işte denize indiriliyor. Aceleyle. Kamaranın kapısı tıklatıldı, ardından da açıldı. Kapıda Kamarot Mustafa. Yüzü her zamanki gibi ateş kırmızısı, alnında boncuk boncuk ter.

“On dakikaya kadar filika çıkıyor,” dedi, “geliyorsanız hazırlanın.”

“Bir şey mi oldu?” dedim.

Omuzlarını kaldırdı. “Bilmiyorum,” dedi, “ana makinede bir problem varmış.” Kayıtsız, problemi önemsemiyormuş gibi güldü. “Geliyor musunuz?”

“Bilmem,” dedim, elimle tıraşsız çenemi sıvazladım, “gelelim mi?”

“Gelin abi, çıkın şu ininizden.”

“Bakacağız,” dedim, “İbrahim çıkarsa ben de çıkarım.”

İbrahim, başını o kadar kararlı bir biçimde salladı ki, hiçbir gücün onu gemiden çıkaramayacağını anladım. O anda dayanılmaz bir dışarı çıkma isteği duydum; bunda İbrahim’in katı ve garip tutumunun mu, yoksa Mustafa’nın hâlâ kapı aralığında dikilip kararımızı bekleyen çocuksu ısrarının mı etkili olduğunu bilmiyorum.

“Hadi,” dedim İbrahim’e, “toparlan, çıkıyoruz.”

“Yok be,” dedi, “bana hiç dokunma.”

“Boşver,” dedim, “burası fena bir yere benzemiyor. Çıkıp biraz dolaşırız, alışveriş ederiz, bir yere oturup bira içeriz; değişiklik olur işte...”

“Hava boktan.”

“Olsun, bizim havayla ne işimiz var.”

Güldü. Sigarasını yanı başındaki küllükte söndürdü. Kolları dimdik, bedenini geriye doğru esnetip gerindi.

“Nerelerdeyiz?” diye yeniden sordu.

“Bilmem,” dedim, “vardiyadan çıkalı neredeyse dört saat oluyor. Deniz kudurunca bizim rota da sapmıştır. Nerede olduğumuzun ne önemi var ki, bir yerdeyiz işte.”

“Yaşa,” dedi Mustafa. Hâlâ kapıda dikiliyordu.

“Tamam,” dedim, “geliyoruz.”

İkimiz de tıraş olmayacaktık. Dolaplarımızı açıp kafamızı kaşıyarak ne giyeceğimizi düşünmeyecektik. Lastik çizmelerimizi ve muşamba yağmurluklarımızı giymemiz yeterliydi.

Küpeşteye çıktık. Rüzgâr denizi yalayarak esiyor, yağmur yüzümüze vuruyordu. İbrahim birden durdu, gözlerini kısmış kentin ışıklarına bakıyordu.

“Ben gelmiyorum,” dedi.

Kolundan tutup çektim. “Beni yalnız bırakma,” dedim, “gel bak, pişman olmayacaksın.”

“Ne olur ısrar etme!”

Çıkacak olanlar filikaya binmişti bile. Çarkçıbaşı kocaman elini sallayarak, “Hadi,” dedi, “geliyorsanız gelin.”

“Geliyoruz... Geliyoruz,” dedim.

Çocuk gibi boyun eğip peşimden sürüklendi. İdris, filikaya yol verdi. Konuşmayan, kapüşonlarını başlarına çekmiş sekiz karaltıyız teknede. İnce ve hırçın bir yağmur muşambalarımıza vuruyor. Çarkçıbaşı başını önüne eğmiş, kucağında üst üste koyduğu ellerine (o kocaman ellerine) bakıyormuş gibi oturuyor. İbrahim’in dışında kimse sigara içmiyor. Konuşmuyoruz. Yabancı bir kentin ışıklarına doğru yaklaşıyoruz.

İdris ustaca iskeleye yanaştı.

Çarkçıbaşı saatine bakıp, “Şimdi on,” dedi, “bir bu-

çok saat herkese bol bol yeter; on bir buçukta burada olun.”

Herkes bir yana dağıldı. İbrahim’le birlikte yürüyoruz. Köfteci dükkânları, büfeler, kahvehaneler ve iki bira-hanenin bulunduğu küçük bir alandan geçtik. Gemiden ayrıldığıımızdan beri tek bir sözcük etmemiştik. Telefon kulübelerinin üçü de doluydu. Sarı muşamba yağmurluklu tanıdık üç adam telefonla konuşuyordu. Ne İbrahim’in böyle bir gereksinimi var ne de benim. Canı bir şeye sıkılıyor ama, sormaya çekiniyorum. Belki anlatır, bilmiyorum. Yürüdüğümüz, kentin en işlek caddesi olmalı. Dükkânların çoğu kapalı. Vitrin ışıkları yalnızlığımızı ve yabancılığımızı çoğaltıyor. Bizden başka birkaç kişi daha var caddede; şemsiyelerini açmış hızlı hızlı yürüyorlar. Evlerine gidiyor olmalılar; kurulu düzenlerine, karlılarına ve çocuklarına. Dertlerine. Biz nereye gidiyoruz?

“Görülecek bir şey yok,” dedim, “dönelim mi?”

“Biraz daha yürüyelim.”

Dörtüyl ağzına gelince durduk. İbrahim, çevreyi büyük bir dikkatle inceliyordu.

“Bir yeri mi arıyoruz?” dedim.

“Aramıyoruz,” dedi, “dönelim.”

Gergindi. Sıkıntılı havayı dağıtmak için, “Gemiden görüldüğü gibi değilmiş,” dedim, “boktan bir yer burası. Işıklar nasıl da aldatıyor insanı. Böyle bir yerde yaşayamazdım.”

“Bir yere oturalım,” dedi, “canım bira istiyor.”

Filikadan indiğimizde karşımıza çıkan o küçük alana döndük. *Avcı'nın Yeri*'ni seçtik. Aslında seçmedik de, hiçbir şey konuşmadan oraya yöneldik. Kamarot Mustafa ile İdris de oradaydı. Bir masada bira içiyorlardı. Selamlaştık. Masalarına davet ettiler ama, İbrahim başka bir yere oturmak istediğimizi uygun bir biçimde ifade etti.

“Bira ve çerez,” dedim. Yabancı müşterilere alışkın

yaşlı garson babacan bir tavırla başını eğdi. İbrahim'in uzattığı paketten bir sigara yaktım.

"Çıktığımız iyi oldu değil mi? En azından değişiklik."

"Burası, oraya öyle benziyor ki," diye mırıldandı.

"Nereye?"

Uykudan uyandırılmış gibi boş boş yüzüme baktı. Garson biralarımızı getirmişti, bardakları önümüze koydu. Çerez tabağını ortaya yerleştirmek için kül tabağını biraz yana çekti. Kibarca, "Afiyet olsun," dedi.

"Nereye benziyor?" diye sorumu yineledim.

"Yıllar önce bir film izlemiştim," deyip sigarasını küllükte söndürdü. "Böyle bir yere benziyordu. Hatta, buraya çok benziyordu."

"Eee?" dedim.

"Adam, çok sevdiği kadını öldürüyor."

"Neden?"

Birasından içti. "Kıskançlık yüzünden," dedi, "çok sevmek de bir hastalık. Sahipleniyor, bütün yaşamına el koyuyorsun." Başını ağır ağır salladı. "Bir hastalık." Uzattığım paketten sigara aldı. Üçüncü kez yineledi: "Bir hastalık..."

"Sonra ne oluyor?" dedim.

"Sonra... Adam cezasını çekiyor ya da çektiğini sanıyor; çünkü, hapisten çıkınca da kadın onu öldürüyor."

"Hangi kadın?"

"Öldürdüğü kadın."

"Nasıl yani?"

"Adam yanlış yaptığını anlıyor. İftira. Çamur atmışlar kadına. Öğrenince de..."

"Öğrenince de ölüyor."

"Ölüyor."

Uzun bir sessizlik girdi araya. Biramdan bir yudum aldım, olmadı; başımı kaşıdım, bir sigara yaktım, yine olmadı. Bir şeyler söylemem gerekiyordu.

“O film burada mı çekilmişti?” diyebildim sonunda.

“Hayır,” dedi; yüzüme değil de bardağına bakıyordu, “buraya çok benzeyen bir yerde.”

“İbrahim Abi!”

Dönüp baktık. Seslenen İdris’ti. Sağ elinin işaretparmağı ile saatini gösteriyordu.

“Tamam,” dedim, “kalkıyoruz.”

Bardağımın üçte biri doluydu. İçip bitirdim. İbrahim’in bardağında da o kadar bira vardı. Bir sigara yakıp kalktı.

“Biranı bitir,” dedim, “o kadar beklesinler.”

Başını “hayır” anlamında kaldırdı. “Değmez” mi demek istiyordu, “içecek keyfim yok” mu, anlayamadım. Sigarasıyla çakmağını gömleğinin cebine koydu. Çıktık. Yağmur dinmişti. Sigara ve içki alacak kadar zamanımız olup olmadığını sordum İdris’e. Durdu. Gözlerini kapayıp başını geriye atarak (iyi içtiği belli oluyordu) kollarını iki yana açtı, “Ne demek,” dedi, “icabında sabaha kadar bekletirim filikayı.” İbrahim gülümsedi. İdris’i çok sever, bilirim.

Çarkçibaşı herkesten önce filikaya kurulmuştu bile. Kucağındaki büyükçe bir torbayı çocuğuymuş gibi sevgiyle tutuyordu.

“Tamam mıyız?” dedi. Son gelen biziz.

“Tamamız efendim,” dedi İdris. Motoru çalıştırdı. Tornistan yaparak iskeleden uzaklaştık. Yine kimse konuşmuyordu. Rüzgâr aynı şiddette esiyordu. Yağmur yağmıyordu. Herkes içmişti. İçmişti ama susuyordu. Motorun tekdüze sesini duyuyorduk. Yekeyi tutan İdris, insandan çok heykele benziyordu. İbrahim’in yüzü, uzaklaştığımız kente dönüktü. Ondan başka sigara içen yoktu. Çarkçibaşı’nın başı yine önüne eğikti; bu kez ellerine değil kucağında sıkı sıkı tuttuğu torbaya bakıyordu.

Gemiye yaklaşıyorduk. Gemimize..

telsizci

Çarkçibaşı, kamarasına davet etti bu gece. Balıkla falan uğraşmayacakmış; çünkü dün akşam kışüstünde sabahlamış. “Yahu,” diyor, “balık inat etti, ben inat ettim; ama tık yok.” Aslında İdrisler falan da pek bir şey tutamamışlar. Ama İdris’in ertesi gün fısıldadığına göre Çarkçibaşı tam bir “geyik”. Gece boyunca yem kaptırmış, balıkları beslemiş durmuş. O ne zaman balık tutmaya heveslense İdris çocuklar gibi seviniyormuş. Acayip bir tantanaymış ki, görülmeye değermiş. İğneye yem takmasını, misinayı çevirip çevirip (o anda uzak duracaksın, ya kafana kurşunu yersin ya da iğne biçimsiz bir yerine saplanıverir) oltayı mümkün olduğunca uzağa fırlatmaya çalışmasını (ama nasıl beceriyorsa, bir iki metreden fazla gitmiyormuş), misinayı dolayıp karıştırmasını, yemleri o beyinsiz balıklara kaptırınca sövüp saymasını (gün yüzü görmemiş ne küfürler) gülmeden izlemek mümkün değilmiş. Gülünce de bozuluyormuş. Baktın kendini tutamıyorsun, hemen oradan uzaklaşacakmışsın. Onun duyamayacağı bir yere git, başını geminin sacına vura vura, tepine tepine istediğin kadar gül, sorun değilmiş. Ki, İdris’in dışında birçoğu böyle yapıyormuş. İdris, aksiliklere Çarkçibaşı kadar öfkelenmiş bir ifade takınmayı, onunla birlikte sövmeyi, ama içten içe gülmeyi becerebiliyormuş. Dört bir yana kaçışanları gözleri yaşarana dek güldüren de biraz bu durummuş. Bu şenliğe bir türlü katılamadım, çünkü her türlü avdan nefret ediyorum.

Çarkçibaşı’nın ikram ettiği votkayı içiyorum; üzerine kola ekledik. Viskisi birkaç gün önce bittiği için kendini suçlu hissediyor. O içmez, belki kırk yılda bir, o da bol sodalı bir viski. Sigara da içmez. Ama ne içkisi eksiktir ne de sigarası. İdris’in gözünde “cıvatadan” bir denizcidir Çarkçibaşı; kader kurbanı bir “kara adamı”. Dola

Yüzmeyen ya da yüzdürülmeyen bir gemide yaşamanın doğal sonucu olmalıydı bu. Artık gün saymıyor, hesap yapmıyorum. Her şeyi oluruna bıraktım. Yine bir koyda demirdeyiz; adı, yeri, varacağımız limana uzaklığı (gerçekten varabilecek miyiz?) hiç önemli değil. Bizi bu koya tutsak eden arızanın boyutları da önemli değil. Önceleri çok rahatsız olduğum bu durum olağanmış gibi geliyor artık.

Öykücülüğümüzün usta kalemi Cemil Kavukçu, her kitabıyla hem okurdan, hem edebiyat dünyasından büyük ses getiriyor. *Gemiler de Ağlarmış*, Kavukçu'nun yalnızca öykü kişilerini değil, denizi, gemileri, kadehleri, bulutları, ormanları ve hayvanları da olabildiğince canlı bir biçimde anlattığı en güzel kitaplarından biri. Edebiyatseverler için eşî bulunmaz bir ustalık gösterisi.

#deniz #gemi #sürgün #varmak #kader #doğa #özlem #içebakış #hüzün

Kapak deseni: Melih Kavukçu

 can

canyayinlari.com | [f](#) | [i](#) | [t](#) canyayinlari

öykü

ISBN 978-975-07-4795-3

9 789750 747953